XII-ik évfolyam. 43-dik szám. Köszeg, 1892. October 23-án.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lapszellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

A város helyzete.

Mindig a jövő lebeg szemünk előtt; furcsa helyzetünknél fogva egyre csak az a kérdés merül fel: milyen lesz a jövő? És méltán. Mert ha tekintetbe veszszük, hogy mi mindent veszitettünk és hogy mily kevéssel kecsegtet bennünket a jövő, aggodalom töltheti el sziveinket, kétségbeesés vehet rajtunk erőt, mert csakugyan kevés a remény arra nézve, hogy városunk még valaha azzá fejlődjék, ami volt egykoron, sőt nem régen. Avagy hangoztassuk-e még: mivel dicsekedhetett e város a multban, mivel bir még most és mit nyerhet a jövőben. Már felsoroltuk nem egy izben a város egykori kiváltságait, ipari és kereskedelmi jelentőségeit és egyéb kedvezményes dolgait, melyek mindmegannyian előnyére voltak s polgárainak existentiáját biztositották. Ma már mindezek foszlányokká váltak, rongyokká, a melyekkel ha takarodzhatunk is még, mezitelenségünket nem fedhetjük *el*, a zord hideg ellen nem védekezhetünk, a mi annyit tesz, hogy maradt részünkre még valami, de az a kevés nem elégitheti ki jogos igényeinket, sőt még csak tengődő élettel sem kecsegtethet. Vagy kérdezzük: mi maradt fenn e városnak birtokul a multból? Egy czifra elnevezés, egy kis földesurasági jog semmi nélkül, kevés erdőföld- és szőlőgazdaság, s az, amivel a természet ajándékozta meg városunkat, a szép vidék. Minden egyéb eltünt, vagy alóhanyatlott. Nincs iparuuk, kereskedelmünk. A forgalom nem hoz konyhánkra semmit; jogaink elenyésztek; a népesség, különösen a katonaság elvonulásával megfogyatkozott. Van munkaerőnk, de az nem értékesithető; van az iparhoz való alkalmas hely és anyag, de nincs hozzá vállalkozó; van tanyája a katonaságnak, csakhogy abba nem jut ember, mert kell a nagy városokba, mivel most ilyen a szokás. Az a szokás most, a mig meg nem bánják, hogy egyes városokban konczetrálnak mindent, azoknak juttatnak mindent megyék és a kormány, nem törődve azzal, ha a kisebb, de eddig becsülettel helyt álló városok tönkre mennek. Mert tönkre fognak menni, az bizonyos, vagy legalább is a falu nivójára sülyedni mindazon kisebb, de különben életre való városok, a melyek elül a tápláló szereket elvonják. Nem is képzelhető az másként. Küzdeni fog egyikmásik ilyen város és a maga erejéből még fenn fog állani egy darabig, de külsegedelem nélkül előbb-utóbb mégis el kell vesznie, mint annak a hadseregnek, a mely küzdve el kell hogy fogyjon, ha nem szaporitják fel. És akkor az a tapasztalat lesz a legszomorúbb nemcsak e helyekre, hanem az egész országra nézve is, hogy azok, akik elvonták e városok elül a tápláló falatokat, vagy tétlenül nézték a szükségeseknek elvonását, későn tértek észre, akkor, mikor a katasztrófa már elkerülhetetlenné vált. Csak egyet érnek el majd megiut, azt, hogy ismét a saját kárán tanult a magyar, no meg persze azt is, hogy a mások rovására, a mások elnyomásával emelkektek emporiumokká az amugy is nagyobb és szerencsésebb helyzetnek örvendő városok. Nem akarunk sokra hivatkozni, bár tehetnök, hanem csupán Vasvármegye egyes kisebb helyeire utalunk. Itt van például Köszeg, amott Sárvár, Körmend stb., melyeknek emelkedésére, vagy csak jelenlepi állapotuk fentartására nézve mit sem tesznek a hivatott körök. Nálunk Kőszegen dohánygyárról vagy más effeléről még csak álmodni sem lehet. Dehogy számithatunk ilyesmire! Többet mondunk: a mink van, azt sem gyámolitják, azt is veszni engedik. Ott van egykori posztóiparunk. Az ördög sem törődik vele. Minek volna a kőszegi posztó, mikor van brünni is quantum satis. Csaleledel gyanánt mutogatnak ugyan néha jó messzünnen valamit, p. földmives-, faipariskolát, hanem adni, nem adnak. Ahelyett kiüritik legnagyobb épületeinket, hogy e g y gondunkkal ismét több legyen, egy fokkal ujra alább szálljunk. Annyira jutottunk már, hogy kiálljuk az összehasonlitást a vizbefulóval, aki a szalmaszál után is kapkod.

No, csak ne legyünk éberek, összetartók; csak ne dolgozzunk serényen és kitartóan a saját javunkon! Majd megkeserüljük!

Vajjon hasznára vagy kárára van-e a sok vásározás a kisiparnak?

Olyan kérdés, melyet nem mi és nem is most vetünk fel először. Foglalkozott már ezzel régen az iparos világ, különösen pedig az országos iparos gyülések.

Az 1879-ik évi országos iparos gyülés kimondja, hogy a forgalom igényeit tulhaladó mérrékben engedélyezett országos és heti vásárok az ipar érdekeit m é l y e n s é r t i k. Hasonlóképen sürgeti az 1887-iki országos ipartestületi gyülés, hogy a vásárok tarthatása bizonyos városokra nézve megszorrittassék. Az 1890-iki aradi ipar-kiállitás alkalmával tartott kongreszus egyenesen kivánja a vásárügy rendezését.

TÁRCZA.

Párbaj-e, vagy gyilkosság?

— Elbeszélés a Rákóczyak korából. —

Irta: Mártonffy Imre.

A szomoru időkbe vezetem vissza az olvasót, midőn a magyar nem volt ur saját hazájában, midőn egyfelől a német, másfelől a török sanyargatta. Hogy kiheverte e siralmas korszakot, azt Erdély kitünő fejedelmeinek, a Bethlenek és Rákóczyaknak köszönheti.

Történetünk I. Rákóczy György idejében játszik 1636-ban. Ez időszakba esik a vallási villongás is, midőn Eszterházy Miklós nádor sereggel volt kész megtámadni Rákóczy fejedelmet. Azonban az erdélyiek se maradtak tétlenek. A fejedelem székely hadakat szervezett, Bethlen István és Zólyomi Dávid a Nyirséget járták be és a szabolcsmegyei hajduságot is igyekezett valahogy ravenni, hogy ellenség gyanánt ne viseljék magukat.

Ép tavaszra fordult az idő, a Tisza jege elrakarodott és a folyó nagyon megáradt. Az ellenség Tokajtól egész Rakamazig táborozott. Ott voltak: Battyáni Ádám, Bornemisza János kassai alkapitány. A fejedelem kémei értesültek arról, hogy ezek átkeltek a Tiszán és fenyegető állást foglaltak el. A sáncz között kétfele had állott: fele magyar és fele német lovas. Ez utóbbiaknak Vitális Henrik volt a parancsnokuk. A székely hadak gróf Bethlen István- és Zólyomival derekasan harczoltak és az ellenséget visszanyomták, s nagy részüket harczoltak és az ellenséget visszanyomták, s nagy részüket a folyóba fullasztották. Vitális megmenekült. Ekkor a ravasz német, ki mind a mellett ügyes katona és kitünő czéllövő volt, felöltözött álruhába és a mulatozó magyar táborba lopózott.

A magyar nyelvet tökéletesen birta, tehát nem tünt fel jelenléte.

Bethlen István épen beszédet tartott hiveihez, melyben haragja villámait szórta a nádor, de főleg a bécsi udvar áskálódásai ellen. „Isten gondviselő kezének kell közbenjárnia, hogy hazánkat és Erdélyt a német befolyástól megóvjuk!"

E szavakkal végezte beszédét. Vitális összeránczolta sötét szemöldjeit és komoran nézett maga elé.

A mulatozás éjfélig tartott. A vitézek a bor hevétől lelkesedve, hangosan daloltak. Bethlen István nyugodni akart, de ekkor a sötét éjben valaki utját állta.

— Ki vagy? — dörgi Bethlen.

— Jer a tábortüzek felé! Majd megismertetem magamat! sziszegé Vitális.

Szó nélkül mentek egy őrtűz felé, s midőn Bethlen itt se ismerte meg éjjeli megtámadóját, az igy szólt felé:

— Én Vitális Henrik vagyok, a legyőzött német lovasok kapitánya. Te most elfogathatsz, és felkonczolhatsz, de tudom, hogy sokkal lovagiasabb férfiu vagy, semhogy orgyilkos módon kivégezz! Hanem vivj velem párbajt! Ez az igazság! A ki győz, azé a diadal!

Bethlen a meglepetéstől szóhoz se jutott, s beleegyezett a párbajba. Elhatározták, hogy másnap reggel a közeli völgybe mennek pisztolyra tizenöt lépés avance-val.

Bethlen másnap reggel Zólyomival megjelent a kijelölt helyen, hol Vitális egy emberrel már várta.

Bethlen igen nyugodt volt és megtöltötte pisztolyát.

Zólyomi megmérte a distanczot. A jel megadására Bethlen tüzelt, golyója a kapitány vállát horzsolta. Ez jót nevetett.

— Uram! — mondá a kapitány — ön ugylátszik nem sokat ad saját életére, nekem tehát nincs érdekemben megfosztani önt életétől.

— Lőjjön azonnal! — kiáltá Bethlen. — Nem fogadok el semmiféle kegyelmet.

— Eliemerem büszkeségét, — viszonzá a kapitány — de miután nem volt eldöntve, hogy miképen történjék a párbaj, én rezervában tartom lövésemet.

— A hogyan tetszik; a lövés az öné és bármikor szolgálatára fogok állani.

— El is várom!

— Tizenöt lépésnyire! — jegyzé meg Bethlen István nyugodtan.

Ezzel mindketten távoztak. Bethlen István gróf Ecsed várába vonult vissza, Vitális pedig eltünt.

A párbaj kezdett feledésbe merülni. Bethlen István megnősült és Szécsi György leányát, Máriát vette feleségül. Két ev mult el a boldog együttlétben.

Vitális ez idő alatt a császári hadseregben tüntette ki magát és őrnagygyá lett. Egy napon Ecsednek vette utját. Gyönyörü videk gyönyörködtette szemét. Végre megállt a várkert előtt. Esti 8 óra volt és a tiszta, felhőtlen égen a csillagok milliárdjai ragyogtak. A virágok illata betöltötte az esti léget. A vár földszinti szobájában vidám csevegés hallatszik. Az ablaknál mintegy 22 éves szép nő ül, kinek gyönyörü arczélét a fák lombjai közt előtört holdsugár megvilágitja. Kezeit egy ifju kezébe téve, valamit suttogni látszek neki.

A szoba hátterében öreg nő ült, ki egy körülbelöl másféléves fiucskát dédelget, ki falovával játszik.

Az ablaknál ülő fiatal nő Bethlen Istvánné volt, a karosszékben ülő pedig édes anyja, ki az ifju nő gyermeket ringatta ölében.

E pillanatban kinyilt a kapu és az őr jelenti, hogy egy idegen óhajt a vár urával beszélni.

Alig mondá ki e szavakat, az idegen már beépett.

— Bethlen gróf?

— Vitális!

Vajjon mily okból itélik el a sok vásár tártását és jogosan-e?

Am, minden iparos emberre nézve érdekes kérdés. A m i s z e r é n y v é l e m é n y ü n k s z e r i n t is a sok vásározás határozottan kárára van kisiparunknak. Az „Iparügyek" czimü lap igen találóan fejezi ki, hogy ez az elavult intézmény ugy illik a mi korszakunkba, mint a gyorsvonat mellett az országuton döczögő vásári szekér.

A vásárok látogatása kétségen kivül nagy költekezéssel és idővesztegetéssel jár. Ha meggondoljuk ugyanis, hogy Magyarországon hány vásár-nap van, azon hány mester, hány vevő jelenik meg, bizony igazat adunk az országos ipargyülések panaszainak. Nevezett lap ugyanis azt mondja egyik szakirónk után, hogy a vásárokon haszontalanul eltöltött időt legalább másfél millió szekér és 14 millió gyalog napszámra teheti.

Bizony ez oly statisztika, mely erősen gondolkodóba ejti az embert: vajjon az igy elvesztegetett idő arányban van-e azon előnynyel, mit a vásárok nyujtanak?

Nem hisszük. Tudjuk azt ugyanis, hogy a vásárok nem mindig hozzák meg a várt eredményt sem. Az időjárás hányszor tönkreteszi a mester legszebb reményét? Még hosszu és terhes utra forditott költség sem jön ki sokszor. Hányszor veszélyezteti egészségét sőt életét is? Mennyi alkalom van arra, hogy czimboráskodásba keveredjék és pénzét, melyért annyit fáradozott és küzdött, elverje.

De meg még mást is mondunk. Mi megvagyunk róla győződve, hogy a vásári munka határozott rovására van a jó és szolid munkának. E sorok irójával történt, hogy egy iparczikkre hirtelen szüksége volt. Elment egy műhelybe és kérte, küldje el azonnal a munkadarabot bármily árért. Nem adhatom az urnak — felelt a mester — mert az vásári munka. És nem is adta. Mi következik ebből? Az, hogy a tulságos kedv: mindent a vásáron venni lehetetlenné teszi a szolid, erős és jó munkának megfelelő árért való készithetését. A falusi, de meg a városi ember is, nem tesz különbséget csizma és csizma közt. Ő csak azt nézi, hogy otthon a czipésznél sokkal drágább, mint a vásáron. Arra nem néz, hogy a két munka közt mi a különbség.

A vásárok tulságos mértékben való elszaporodása nem kivánatos továbbá, mert a közönség saját szükségletét t e l j e s m é r t é k b e n kielégitheti a helybeli iparosoknál.

És itt megállunk egy kissé. Ez volna kivánatos és áldásos, hogy a helyi közönség helyi iparosnál elégitse ki szükségleteit. Csakis igy boldogulna a kisiparos, igy szoktathatja rá a közönséget arra, hogy j ó és s z o l i d munkát vegyen. Mily haszonnal járna ez a kisipar fejlődésére? Mennyi haszontalanul elpocsékolt időt lehet megmenteni? Hogy utját vághatnák a bosszantó alkudozásoknak és sok más mindennek.

Valóban igy lehetne legjobban megoldani a vásárügyet, melyet még jobban bonyolulttá tesz az a körülmény, hogy a vásárra járó iparosok a legtöbb városnak és községnek országos vásárain a hatósági közegek önkényének vannak kiszolgáltatva. Ritka város az, hol határozott vásári rendtartás szabja meg az iparosok és hatóságok jogkörét.

Ime elmondottuk nem annyira a magunk, mint tapasztalt, ahhoz értő egyének szakvéleményét a vásárokról.

Ha iparos olvasóink közt akad, ki tapasztalatait akár mellettünk, akár ellenünk elmondani kivánná, irja le vélekedését, küldje el hozzánk, mi szivesen tért engedünk.

HIREK.

— **Magas vendegek**. Bécsből mult szombaton a helybeli Strucz szállóban hétfőtől számitva három napra 10 szobát rendeltek A l b r e c h t főherczeg ő fensége és kisérete részére. Ugy tudtuk meg, hogy szerencsénk lesz ő fenségéhez és B e c k báró táborkari főnökhöz, mint a kik a vidék terepviszonyainak tanulmányozása czéljából jönnek hozzánk. A csupa magasrangu katonákból álló társaság hétfőn a reggeli vonattal érkezett Sopronba, honnan villásreggeli után kocsikon Locsmándon át Kőszeg felé vette utját. Ide délután fél 4 órakor érkezett, hol 5 órára ideváló katonai, egyházi és polgári egyenekkel együtt a főherczeg asztalához volt hivatalos. Ott voltak a többi között M a j o r János prépost, városi plébános, T i p k a Ferencz polgármester és S o m o g y i Miklós főszolgabiró. A főherczeg ez alkalommal nagy érdeklődéssel tudakozódott a város viszonyai után és asztal fölött igen jókedvü volt. Kedden reggel már 7 órakor adjutánsát beküldte a plébániára azon üzenettel, hogy az épülő templomot óhajtaná megtekinteni. Prépost-plébánosunk erre azonnal a főherczegi lak elé sietett, honnan kevés vártatva kilépett a főherczeg, ki prépost-plébánosunk társaságában átment a templomhoz és az épitkezést nagy érdeklődéssel szemlélve, informáltatta magát a viszonyokról. Már 8 órakor megint kocsira ült a főherczeg és kisérete, hogy Nemes-Csoó, Lukácsháza, Doroszló, Szerdahely és Rohoncz vidékét lássa. Dél felé visszatérvén és megebédelvén, 2 órakor Lékára hajtattak, honnan fél 5-re tértek vissza. Ekkor az intézetbe ment a főherczeg, hol, mint rendesen, igen jól érezte magát a „kis katonák" között. Szerdán reggel 8 órakor volt kitüzve az elutazás. Ez alkalomra többen jelentek meg a Strucz szállóban a főherczeg tiszteletére s igy nevezetesen polgármesterünk is, kitől a magas vendég egyet-mást kérdezett és igen barátságosan elbucsuzott. A társaság két kocsin Lékán, Ostoroson, Bónyán, a három Pulyán át ment Sopronnak, onnan pedig vasuton vissza Bécsbe.

— **Nagy hadgyakorlatok.** Katonai körökben bizonyosra veszik, hogy a jövő évi nagy hadgyakorlatokat a jövő szeptemberben Sopron és Kőszeg között tartják meg. A terep szerintök felette alkalmas hadi operacziókra és a csapatok elhelyezése, valamint a magasabb és legmagasabb személyiségek elhelyezése nem ütközik nehézségekbe. A hadgyakorlatokra király ő felségén kivül hirszerint a német császár és a szász király is eljönne.

— **Egy szó a maga helyén.** A l b r e c h t főherczeg ő fensége Kőszegen való időzése alkalmával, mint más helyen emlitők, behatóan tudakozódott városunk viszonyai felől. Ezt az alkalmat polgármesterünk felhasználva, a távozó főherczegnek értésére adta, hogy városunk a többi között sokat veszitett a katonaság elvonásával, kérvén az oldala mellett levő B e c k bárót a vezérkar főnökét, hogy a magasabb katonai körök a katonaság elhelyezésénél lehetőleg legyenek tekintettel városunk hanyatló viszonyaira. Bár volna eredménye annak a szónak, mely a maga helyén volt.

— **Jubileum**. A helybeli ág. ev. hitközségnek egyik lelkésze, S c h n e l l e r Vilmos, ma ünnepli papi működésének 50 éves jubileumát. Ez alkalommal az ág. ev. templomban ünnepi istentiszteletet tartanak, mely után konventi diszülés lesz és az ünnepeltnek a gyülekezet s a különböző testületek üdvözletüket adják át és emléktárgyakkal kedveskednek. Sietünk lapunk részéről is az ünnepeltnek gratulácziónkat kifejezni.

— **Esküvő.** A kőszegi járás közkedveltségü derék főszolgabirája, S o m o g y i Miklós, e hó 29-én tartja egybekelését Budapesten K ü t t e l Kornélia kisasszonynyal. A kötendő szivfrigyre az ég áldását kivánjuk!

— **Orsolya-vásár**. Legutóbbi országos vásárunk általában mindenkit kielégitett. Sok ember verődött itt össze, mi által nagy élénkséget nyert ez a különben is mindig legjobb vásárunk. És az a csodálatos, hogy ebben az ember-áradatban semmi különös baj, még csak lopás sem fordult elő. Egy eset azonban, a mely ritkaság de bármikor máskor is előfordulhat, szenzácziót keltett. Összeesett egy asszony, Raby Tóforné, az egyik városi negyedmester neje és hirtelen kimult. Természetesen kolerát látott mindjárt minden ember, rémületes hireket költvén arról az ázsiai rémről. Ezer szerencse, hogy épen csak e g y halandót ütött meg a guta és a kolera még messze pusztit, mert különben ez a mostani lett volna minden jó eredménye mellett a legszomorúbb emlékezetü vásár.

— **Képviselőnk itthon**. A kőszegi kerület országgyülési képviselője, S z á j b e l y Gyula, a napokban Kőszegen járt, hová a kőszeg-lékai tervbe vett vasut ügye hozta. A képviselő urat mindenkor a legszivélyesebben üdvözöljük itthon, de kérjük, hogy azt a lapot, a mely a mellett, hogy tisztelettel adózik személye és tevékenysége iránt, a kerület érdekeit van hivatva szolgálni, néha néha a választókat érdeklő dolgok felől is értesitse.

— **Uj térparancsnok**. G a b r i á n y i utódjául R o h o n c z y György altábornok lett kinevezve budapesti térparancsnokká, ugyanaz, ki néhány évvel előbb, az itt állomásozó 5-ik huszárezred ezredese volt.

— **Uj „Bäker"**. Nem kell tartaniok bizonyos embereknek a Hungersnoth-tól, mert a kőszegi sütők egy érdemes taggal ismét szaporodtak. Ez az uj jámbor ember azonban csak a n é m e t e k e t akarja táplálni, mert csupán a z o k k a l tudatja Kőszegen való letelepedését, nyilván azon hiszemben, hogy m a g y a r ember ugy sem eszik n é m e t süteményt. Nevezik pedig azt a germán hőst Saufuauer-nak. Hogy fulladna bele a nevébe!

— **Iritzer** Imre kopfalvai plébános a gráczi Lazaristák egyesületébe lépett, miután a szombathelyi egyházmegye kötelékéből, megyés püspök ur ő méltósága engedelmével kilépett.

— **Időjárás.** A gyönyörü őszi időt ugyancsak felcsufitotta a szerdán beállott hirtelen fordulat. Más években ilyenkor az eső szokott beköszönteni, de az idén a hideg eső a korán ide tévedt hó kiséretében jelent meg, hideg leplével elfödvén még künnlevő szőlőtermésünket.

— **Egy kis párbeszéd.** — Nem látta a kolerát — kérdezte vásár napján egy zöldséget vásárló asszony egy nem-társnőjétől. — Nem én — felelte a kérdezett, pedig én a napokban Budapesten is jártam. — Hát miert hivatkozik Budapestre, mikor épen az imént itt hordozta uszályát az a fekete asszony. A megszólitott erre görcsösen felkapta ruháját és eszeveszetten futott haza, mig a másik, a ki a vidék egyik faluját nevezi otthonának, szintén elrohant, egyre hangoztatva, hogy Kőszegen látta a kolerát.

— **Királyi adományok.** Király ő felsége Németh-Gyirót község önkéntes tűzoltó-egyesületének 80, továbbá Pörgölin község tűzoltó-egyesületének 100 frtnyi segélyt adományozott tűzoltó czélokra.

— **Táncz-estély**. R o s e n k r a n z Márton tánczt anitó f. hó 30-án tánczestélyt rendez a bálház kistermében, melyre a meghivók legközelebb kibocsájtatnak.

— **Talált hulla**. E hó 15-én a horvátzsidányi erdő utmenti szélen egy teljesen feloszlott női hullát találtak, melyről a hust az erdő állatai java részben leették. Rablógyilkosság esete alig forog fenn, miután a szerencsétlenül járt leány cselédkönyve, s egy pár forint a helyszinén érintetlenül hagyatott. A vizsgálat ez ügyben folyik.

— **Beiratások.** Az ipariskola téli t a n f o l y a m á n a f. tanévi beiratások f. hó 30-án d. e. 9—11 órakor eszközöltetnek a róm. kath. elemi iskola rajztermében. Felhivom azon á c s-, c s e r e p e s- és k ő m i v e s m e s t e r urakat, kiknek szolgálatában inasok vannak, hogy az irt időben tanonczaikat beiratni semmi szin alatt el ne mulaszszák. A rendes tanitások n o v e m b e r hó 1-én veszik kezdetöket.

Az igazgató.

— **A Vasmegyei Körből.** A Vasmegyei kör e hó 15-től kezdve uj helyiségében a Ferencziek-terén létező központi-kávéházban tartja heti összejöveteleit. Ugyanitt fogja alakuló, illetve választó közgyülését is tartani, melyet azonban a kör választmánya a kolera-járványra való tekintettel bizonytalan időre elhalasztott. A gyülés napját a hirlapokban fogja jelezni a kör választmánya. —

— **A Fertőről.** A Fertő lecsapolását csakugyan ellenzi az ártéri birtokosság. A Rábaszabályozás végleges befejezését akarja bevárni és belvizének mily mértékben és módon való szabályozása felett maga akar határozni.

— **Beküldetett.** Tekintetes Szerkesztőség! Vannak emberek, a kiket a kenyér irigység minden tisztességtudásból kivetköztet. Igy eset meg most, hogy egy versenytársunk, teljesen fejét vesztvén az Esterházy cognac bámulatos sikerein és a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — minek oka persze csak ő maga lehet — oda jutott, hogy egy a nyilvánosság teljes kizárásával megjelenő zúgszonylap által szór ellenünk képtelen és nevetséges vádakat. Üzletfeleink és barátaink arról értesitenek hogy illető versenytársunk — ki azt a bizonyos czikket ama zúglapban megrendelte és megfizette — gondoskodott róla, hogy Tekintetességteknek is birtokába jusson azon szennylapnak egy példánya, mért is indittatva éreztük magunkat Önökkel a fentieket oly kérelemmel közölni, hogy azt tudomásul venni s bennünket eddig irányunkban tanusitott jóindulatukban a jövőben is részesiteni kegyeskedjenek.

Kitünő tisztelettel

Gróf Esterházy Géza
Angyalföldi Cognacgyára.

— **Téli Esték** czim alatt immár a 6-ik évfolyamot elért lap jelenik meg Szatmáron, Bodnár Gáspár szerkesztésében. E lap keresztény családok lapja, mely a téli hónapok minden szombatján megjelen, s bátran mondhatjuk, hogy minden család asztalán helyet foglalhat. Szivet, lelket nemesitő, mulattató közleményeit jó lélekkel adhatjuk bárkinek kezébe. A ki egyszer megösmeri e lapot, az mindég barátja marad. Legyen elég ezuttal a lap első száma tartalmának czimeit ide jegyeznünk: „A szerkesztő hatodik évi beköszöntője." „Ülj mellém a kandallóhoz" Mestertől. Vajjon hasznára vagy kárára van-e a sok vásározás a kisiparnak?" „A kincskereső" elbeszélés Csengeritől. „A stiglinczek" életkép 4 felvonásban Bodnár Gáspártól. „Hasznos tudnivalók." „Különfélék." Szellemes apróságok" stb. E lap a téli hónapokban, november, deczember, január, február minden szombatján megjelen 16 oldalon, könyvalakban, s e négy hónapra az előfizetési dija 1 frt, mely Szatmárra Molnár János kiadóhoz küldendő, s ugyan ő bárkinek küld mutatványszámot, ki erre egy levelező-appal fölszólitja.

— **Egyszerüsitett vasuti** (központi csatlakozó) „Kalauz." Megjelen minden menetrendváltozáskor. Hivatalos adatok alapján szerkeszti: S z é p Béla. Tartalmazza: Magyar- és Németország, Bosnia-Herczegovina összes vasutainak menetrendjét. Minden vasuti személy-

---

— Tehát rám ismert?

— Megismertem! — mondá Bethlen.

— Nekünk — hisz tudja — régi számadásunkat kell elintéznünk!

— Rendelkezésére állok — viszonzá az ifju gróf, és bocsánatot kérve nejétől, távozott.

— Hová menjünk? — kérdé Vitális.

— Majd vezetni fogom!

Halgatagon haladtak egymás mellett, végre Bethlen a vár leghátsó udvarából kivezető utra tért s a hold fénye mellett kisértetiesen fénylő várra mutatva mondá:

— A vártól nem mehetünk távolabb, ez elég alkalmas hely.

— Tizenöt lépésnyire! — vezénylé Vitális.

Miközben Bethlen a távolságot megmérte, az alatt a grófné kibontott hajjal rohant feléjük. Arczából halálos aggodalom tükröződött.

— Az Istenért, — kiáltá — hisz ez borzasztó! Mi történik itt?

— Kérlek Mária, viszonzá Bethlen halványan, de biztos hangon, hagyj magunkra. Ez a férfiu régi katona bajtársam és fontos megbeszélni valóm van vele.

— Nem, nem, evvel nem elégszem meg, nem ámithatsz engem, — jajveszéklé a fiatal asszony, — valami borzalmasat sejtek . . . szemeim előtt sötét árnyakat látok . . . fájdalmas nyögést vélek hallani . . . megőrülök!

E pillanatban meglátta Vitális kezében a lövésre készen tartott pisztolyt, éles sikoltással lába elé borult.

— Uram! Van önben irgalom? Én mindig szerettem Istvánt, nem hallotta? Jobban szeretem életemnél, gyermekemnél.

A heves zokogás elfojtotta hangját, kezeit kétségbeesetten tördelé.

— Tizenöt lépésnyire! ismétlé Vitális rendithetlen nyugalommal.

A grófné ájultan rogyott össze. Bethlen István összekulcsolt karral állt ellenfele előtt, kinek ördögi arczát a hold élesen világitá meg. Vitálisnak ugy tetszett, mintha Bethlen szeméből könyek törnének elő.

— Nos, drága uram, most nem mondja oly büszkén: „Lőjjön azonnal!" — kaczagá gunyos arczfintoritással. Aztán elsüté a pisztolyt, mire Bethlen István gróf holtan rogyott le a földre! A golyó a homlokán ment keresztül.

Vitális még az éjjel elhagyta a vidéket, el Magyarországot. A szegény grófné pedig önkivületi állapotba esett. Mikor felgyógyult, Finn Istvánhoz ment nőül.

* * *

Bethlen István gróf szomorú halálával, mely sokáig rejtély maradt, a pórok fellázadtak és Csiszár Péter kalandor volt a vezérük, mig Zólyomi Dávid szét nem verte őket. Ezért I. Rákóczy György fejedelem neki ajándékozá Székelyhidát és Ecsedet.

pénztárnál kapható 25 krért. A czélczerüen összeállitott könyvecskét igen ajánlhatjuk utazó közönségünknek.

— **A „Kis Könyvtár" pályázatai**: Kevés irodalmi vállalat lett oly hirtelen népszerüvé, mint a Berger Miksa M.-Szigeti könykereskedő kiadásában és Benedek Elek szerkesztésében megjelenő „Kis Könyvtár." Ez a hetenként megjelenő könyvtár legjelesebb ifjusági iróinktól közöl a 6—14 éves gyermekeknek való olvasmányokat s az eddig megjelent füzetekről a szakközlönyök is a legmelegebb elismerés hangján irnak. A „Kis Könyvtár"-ból már egy egész csomó füzet jelent meg és a munkatársak közt találjuk Jókai Mór, Gaál Mózes, Bársony István, Abonyi Árpád, Szebesztha Károly, Gárdonyi Géza, Kőrössy László, Márkus Miksa, Somogyi Béla, Földes Géza stb. neveit s maga a szerkesztő is minden hónapban ír egy elbeszélést. S hogy a szegényebb sorsu gyermekek is jó könyvekhez jussanak, egy-egy 3—5 ives füzet ára mindössze 12 kr. kötve 20 krban van megszabva. A „Kis Könyvtár" kiadója, hogy az irókban meg jobban fölkeltse a gyermek irodalom iránt való kedvet, négy pályadijat tűz ki most. Még pedig 300 koronát egy elbeszélésre, melynek tárgya vehető a történelemből, vagy a mai gyermekélet köréből, 6—14 éves gyermekek számára. Szintén 300 korona, egy 8—14 éves gyermekek fölfogásához mért, világos, könnyen érhető nyelven irt földrajzi vagy néprajzi tárgyu ismeretterjesztő könyveket. Mindkét kérdésre egy második 100—100 koronás pályadij is tűzetik ki. A pályaművek terjedelme 3 — nyomtatott ív a „Kis Könyvtár" formájában. A tisztán leirt jeligés levéllel ellátott pályamunkák ez évi decz. 31.-ig Benedek Elek szerkesztőhöz (Budapest, Erzsébet-körút 12. sz.) küldendők. A biráló-bizottság, melynek tagjai a szerkesztőn kivül Sebestha Károly zólyommegyei tanfelügyelő és Kőrössy László budapesti tanár, kik 1893. jan. 31.-én hirdetik ki a pályázat eredményét s a pályadijak, melyek azonban csak abszolut becsü műnek itéltetnek oda, a szerkesztőnél mindjárt a kihirdetés után felvehetők. A pályadij nyertes munkák a kiadó tulajdonába mennek át. A közölhető munkákat szintén megveszi a kiadó, rendes tiszteletdij mellett.

— **Szabók, czipészek, általában az ülő-életmódot folytatók**, a kellő mozgás hiánya miatt, gyakran szenvednek emésztési zavarokban s aranyeres bántalmakban, de a melyektől számos sikerre hivatkozva, gyorsan s biztosan, a gyógyszertárakban egy dobozzal 70 kr. kapható valódi, Brandt Richárd gyógyszerész-féle svájczi labdacsok használatával megszabadulhatnak. Főraktár: Török József gyógyszertára Budapesten, királyutcza 12.

Csarnok.

Szüret.

— Rajz. —

Ezrek öröme, ezrek vigsága.

A család apraja-nagyja feszülten várja ama napot, amelyen gazd' uram felrakja a szekérre a kádakat, majd ebbe az alamózsiát, miben a főszerep Sára asszonyé, ki azon vélemányben van, hogyha szüretelni akarunk, bizony rakodni kell, még pedig föl, s ha kiérnek — le.

Sok podgyász van az udvaron. Kád, puttony, fertályos, ágyi ruha, ennivaló: diós, mákos patkó, egy eleven birka; ni meg a Sára néni két rosz apróság, kik szintén ennivalók. Az örökké veszekedő apróságok most bámulatos összetartással, egyetlen hang nélkül megférnek egy kád fenekén, a csak mikor a „bagó" macska ugrott a fejük tetejére, hangzott egy kis ijedt sivitás, de utána minden elcsendesült ismét.

Felkészülve tehát, s körülnézve, helyén van-e a ház, elindulnak dana-szóval s minél közelebb érnek, annál énékehbek; oda érve már orditoznak. Ha aztán kinn vannak, nem kell félni, hogy mindenki meg nem találja a maga helyét. Fejét senki sem veszti el; természetes, mert otthon mindenki segitett fölrakodni, de itt, minden a maga helyén lévvén senki sem segit lerakodni, hát csak ugy beszórják a holmikat átabotából.

Mindez igen szépen van igy. Szedik a tenger sok szőllőt; „tellik-e a kád?" — kérdezik a szedők s a puttonyosok sűrü lövései bizonyitják, hogy sok tíz puttonynyal leöröltek már. —

De a dél is itt van. Jő a sok vendég, s mindegyik barátságos gyomorral keresi fel először is Sári nénit, csodálatos módon megsejtvén azt, hogy a konyhában van.

Hja, ilyen a szüreti vendég!

Megjött a banda. Kész az ebéd s gazd' uram barátságosan noszogatja a vendégeket asztalhoz, melyen már ott párolgott az invcsiklandó birka-paprikás.

Dühösen látnak az evéshez s az első néhány falat után megered a tósztok árja s szakadatlanul hallatszik a mindinkább lelkesülő vendégek ajkairól. Persze Sári nénit éltetik legjobban, ki oly kitünő ellátásban részesiti őket. Pedig szegény, nagyon kevesett hall a dicsőitésből, mert ép most is a „bagó" macskát hajszolja egy elrabolt husdarab miatt.

Vendég uraiméknál pedig mindmagasabbra hágott a jó kedv s csodálatos: nem szomszédjukkal beszélgettek, hanem mindegyik a tizedek szomszédjával diskurált. Mondanak sok okosat, no de meg bolondot is és rá — nagyokat isznak. Különben mindig mindeure nagyot isznak.

Délután tovább folyik a szüretelő munka, foly a dévajkodás, mig a hold — ha épen van — fel nem tólja gömbölyü, vigyorgó ábrázatát, mire a szedők is begyülnek a hajlékba, hol számukra is megkezdődik a vigság, s a vendégekkel együtt, kik a délutánt egy kis csöndessel kergették a semmiségbe — asztalhoz ülnek s ujra kezdték a murit. Keserves czigány zene vegyül a poharazók vig zaja közé s kántor uram lehajtva bús fejét, hazafias fájdalmában „krokogyélus könyeket" ejt a hazáért — haj'h! Mert sirva vigad a magyar, s hogy enyhitsék hazafiui fájdalmát, eléje tesznek egy korsó „búkergetőt", mire a reménytelen öreg könnyein át mosolyogva — valószinüleg a korsóra — ott'se halunk meg! — avval hosszút húz a butykosból, mire egészen megvigasztalódott.

Azalatt a fiatalság a hajlék előtt, a csillagos ég alatt tánczra perdül s utolérhetetlen jókedvel járja a „kopogóst", mig a hold elunja nézni a vigadókat, s feltólja a napot.

Most már lassan kimegy a módiból a szüreti mulatság. Az a együtt-ment „filoxeria" tönkre teszi — vagyis nagyrészt tette — a szőlőket s gazduram búsan nézi a száraz tőkéket, melyek többé nem hoznak búfelejtő italt az elbúsult magyar népnek. — Mi lesz akkor? — Eh ne gondoljuk rá; ha eddig megsegitett bennünket az Uristen, nem feledkezik meg rólunk ezután sem. Talán csodát tesz, s a szőlők helyén termő kukoriczacsövekre szőlőfürtöt varázsol!?

—r —ő.

Közgazdaság.

Uj találmányok és műszaki leirások.

Közli: Bergl Sándor szabadalmi és mérnöki irodája Budapest VI. Andrássy ut 30.

A fegyverrészek keményitésére a ruhla-i „Waffenschmied" a következő tanácsokat adja: A vasrészeket legjobb durva, porrá tört szénnel telt bádogszekrénybe csomagolni, miközben a bádogszekrényt a vizedény fölött megforditjuk, hogy a vasrészekhez levegő ne jusson. Mihelyt a szükséges hőfok el van érve, a keményitő szer szénenynyel látja el a vasat és igy acélburkolatot képez, mely a lehülés után megkeményedik és egyidejüleg szép szürkén és kékesen márványozott szint mutat. A kemény felület azonban csak csekély mértékben hatol be a vasrészekbe, minthogy ép ama szint kivánjuk megtartani, a mely magasabb hevitésnél szürkésfekete szinbe megy át, mely esetben a széneny okvetlenül mélyebben hatol be, de viszont a vas is merevebbé lesz. Ismételt berakásnál a széneny behatolása a jó puha vasnál mind lassabban megy végbe, úgy hogy a belső mag mindig puha marad. Igen jó a betétel lehütését hütött vizben eszközölni. Ezáltal képesek vagyunk a betétnek a szükséghez képest nagyobb vagy kisebb keménységü burkolatot adni. Ellenben az agy csavarlyukai könnyen túlkeményednek, minthogy az valamivel jobban fölmelegittetik és a vas tömegében aránylag gyöngébb lesz, mint a test a vizedényben. Keményedési repedések csak akkor következnek be, ha a külső réteg a lehütésnél gyorsabban kénytelen visszahúzódni, amint azt a belső meleg test megengedi. Ismételt keményitésnél azonban veszedelmessé válhatnek a vas belső kötelékének meglazulása, vagy ha a vizedény kemény acélmaradványbeli vasból, vagy rosszul szintelenitett öntvényből készült. Ez esetben az anyaga át meg át üvegkeménynyé és azért könnyen törékenynyé lesz. Tökéletlen vas már keményités nélkül is veszedelmes.

Hektografanyag előállitása. Kitünő hektografanyagot kapunk, ha 100 gr. gelatint, 100 gr. dextrint, 1000 cm³. glycerint és 80 gr. bariumsulfatot, vagy 100 gr. gelatint, 400 cm³. vizet, 1200 cm³. glycerint és 100 gr. bariumsulfatot keverünk össze. Az első mód szerint készitett hektografanyag könnyen tisztitható; mig a második szerint előállitott olcsó és tartós. Igen jó hektografintát kapunk 10 gr. párisi violett, 10 cm³. alkohol és 70 cm³. víz keverékéből.

Uj eljárás vászonnemüek mosására. Tudvalévő dolog, hogy az erős szódalug a mosásba kerülő ruhát nagyon megtámadja, egy uj mosóeljárást találtak fel, mely e bajon hivatva van segiteni, és mely ennek következtében mind nagyobb kedveltségben részesül. Ezen eljárás a következő: Mintegy 2 font szappant fel kell oldani körülbelül 13 liter meleg vizben, mely lúgba egy evőkanálnyi terpentin és három evőkanálnyi szalmiakszeszt vagy ammoniak-cseppet öntünk. E jól megkeverendő vegyülékben a ruhát két-három óráig áztatjuk, mely idő alatt az üst vagy edény lehetőleg légmentesen elzárandó. Ezután a ruhát a szokott módon kell mosni és öblögetni. A lúg a körülményekhez képest többször használható, mely esetben mindig egy kis terpentint ($^1/_2$ theás-kanállal) egy kis szalmiakszeszt, 1 evőkanállal is kell hozzáadni. Ezen uj mosó-eljárással sok időt, munkát és tüzelő anyagot lehet megtakaritani. A ruha a legkevésbbé sem romlik, minthogy a szalmiakszesz és terpentin semmiféle káros hatással nincsenek a ruhára, ezenkivül a ruhát egészen fölösleges dörzsölni. A szalmiakszesz mindjárt a mosásnál és öblögetésnél elillan mig a terpentin szaga a ruhaszáradásnál tünik el teljesen.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. J. Azt a bizonyos könyvet megrendelheti bármely könyvkereskedés utján. Egy füzött példány ára 1 frt 50 kr.

E. G. Sorsidat legközelebb várom. Légy oly szives az igért dolgot mielőbb postára adni. Jó mulatást!

K. N. helyben. Mikor fogja már egyszer megnyergelni pegazusát? Az igéret szép szó . . . !

Irodalom.

— **Technologiai Lapok.** Havonként kétszer megjelenő műszaki és ipari szakfolyóirat. Szerkesztő és kiadótulajdonos Taborsky Ottó a m. k. technologiai iparmuzeum igazgatója. Az október havi 19. szám tartalma: Robey-féle stabil lokomobil II —. — Szavazógép. Hollós József. — A füstemésztés kérdéséhez. — Gyors- és szemelvényvonatok elektromos üzeme. Az országos nemzeti kiállitásról. — Vegyes közlemények. — Találmányok leirásának kivonata. — Engedélyezett szabadalmak. — Kérdőszekrény. — Pályázatok. — Ajánlati árlejtések. — Czimtár. — Alkalmi vétel és eladás. — Betöltendő állások és állást keresők. — Külön hirdetések. Előfizetési dij: egész évre 8 frt, félévre 4 frt 50 kr., negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal: (Budapest, VII. Rottenbiller-utcza 12 sz.) Mutatványszám ingyen.

— **A német szépirodalmi lapok** ellen, melyek még mindig óriás számban özönlik el hazánkat, erős küzdelmet folytat a „Magyar Nők Lapja" a melynek legujabb (42-ik) száma is arról tanuskodik, hogy e hazafias törekvésben a legjobb irók támogatják. Gyönyörü költemények vannak e számban Zempléni Árpádtól, Kulcsár Ferencztől, Pajor Istvántól. „Az uj köpeny" Komor Gyulától; „Leánynéző" elbeszélés B. M.-tól „A miről beszélnek" Omegától; „Az utolsó elbeszélés" Brankovics Györgytől: „Modern asszony" Turgony Endrétől; „Kurucz szép asszonya" Kovács Laurától; „A cselédkérdés"; „Arany háló regény" Vörös Juliannától, stb. sziv nemesitő olvasmányok vannak a havonként megjelenő „Lugas" czimü gyermeklap mellékletében is. Azonfelül havonkint „Tükör előtt" cz. divat-mellékletet is adunk. Midőn „Magyar Nők Lapját" a Legmellegebben ajánljuk olvasoink pártfogásába, megjegyezzük, hogy mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, kik eziránt hozzá (Budapest, Kishid-utcza 9.) levelező lapon fordulnak.

— **Kereskedelmi közkönyvtár Budapesten.** A budapesti Kereskedelmi Muzeum igazgatósága — mint a „Kereskedők Lapja" irja — most adta ki könyvtárának katalogusát és kereskedőinknek, iparosainknak ezzel emlitésre méltó szolgálatot tett. A szóban levő könyvtár a Muzeum „Tudakozó irodájában." (Akademia-u. 12. sz.) van elhelyezve, a melyet Baross Gábor kereskedelmi miniszter 1890-ben létesitett és mely a kereskedelemnek már sok jó szolgálatot tett. A szakkönyvtár első sorban a szotárakon, encyclopaedikus munkákon kivül nagybecsü czimtárgyüjteményt tartalmaz. Ott találhatók a hazai czimtárak, továbbá Ausztria, Angolország, Belgium, Észak-Amerika, Francziaország, Hollandia, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svajca és a keleti országok legujabb és legbizhatóbb czimtárai. Ezekhez sorakozik a hazai törvények és rendeletek, valamint a hazánkat érdeklő nemzetközi szerződések gyűjteménye. Hazánknak és valamennyi külországnak közgazdasági viszonyait behatóan lehet tanulmányozni kormányunknak és konzulatusaink jelentéseiből melyek busz évről vannak meg, továbbá 17 hazai, 23 ausztriai és 79 külföldi kereskedelmi kamara jelentéseiből, melyek több évről vannak meg és melyeknek gyűjteményét a Kereskedelmi Muzeum nagy buzgalommal egésziti ki. Sok becses adatokat találhatnak továbbá kereskedőink a főbb europai államok áruforgalmi statisztikájában, mely szintén több évről van meg. Egyébb statisztikai, pénzügyi és nemzetgazdasági munkák s jelentések is vannak a könyvtárban, de ez a csoport még igen hiányos. Érdekes specializitás azonban a vám- és dijszabási tarifák gyűjteménye, mely már is ritkija párját és a melyet folyton gyarapitanak, ugy hogy a „Tudakozódó iroda" vám- és szállitási dijtételekre nézve egészen megbizható és gyors értesitéseket ad a feleknek. Nem ismertethetjük egyenként e könyvtár 14 fő- és 44 alcsoportját és igy még csak a kiállitási katalogusok és jelentések és a kelotre vonatkozó országok tekintélyes csoportját emlitjük fel. Végül hivjuk fel a figyelmet, hogy a Kereskedelmi Muzeum „Tudakozó irodájának" olvasó szobájában több mint 100 hirlapot és folyóiratot olvashat a közönség, sőt mind ezen hirlapot régibb évfolyamai bekötve állanak rendelkezésre. A „Tudakozó iroda" nyitva van minden nap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

„Negyvenezer mértföld vitrolával és gőzzel" lesz a czime ama nagyszabásu műnek, melyet dr. Gáspár Ferencz m. kir. honvédezredorvos irt, s Bába Sándor könyvkiadóhivatala bocsájt közre Szegeden. A mű 3 részből fog állani számtalan a szöveg közé nyomott illusztrácziával. Az első rész „Hadi tengerészetünket" ismerteti. A második „Utleirásokat" ad Ázsia körül, a Zrinyi korvettán. A harmadik „Önálló epizódokat a tengerészetből." A 40 ivre terjedő mű ára 4 frt; az előjegyzések október végeig küldendők be Bába S. kiadóhoz Szegedre.

— **Irodalmi esemény** számba megy a „Magyar Géniusz"-nak legujabb száma. Páratlanul áll még a külföldi szépirodalmi lapok között is e szám, úgy a szövegnek magas irodalmi értéke, gazdagsága és aktualitása, valamint a gyönyörü illusztrácziók egész sorozata

által. Legelső helyen kell kiemelnünk, hogy a „Magyar Géniusz“ jelen számában kezdi meg Gonda Dezső „Ágnes“ czimű nagyérdekű regényét. Gonda Dezső a legkiválóbb magyar novellisták egyike s elbeszélői fényes tehets gót ez érdekfeszitő regényben pazaran csillogtatja. A mese érdekes szövését egyesiti a léektani elemzés bravúrosságával, a jellemek hű rajzát az események rohamosságával. Megragadó érzelmeivel, gyönyörü magyaros nyelvezetével, plasztikus leirásával olyan regényirónak mutatkozik, a ki hivatva van helyet foglalni a legelsők között. Ugyancsak e számban nyitja meg a „Magyar Géniusz“ „Orvosi szalon“ czimű rovatát, melynek vezetéséhez sikerült megnyernie az orvosi és irodalmi körökben egyaránt nagyrabecsült orvost és irót, Dr. Feleki Sándort. De hogy megközelitő képet adjunk a „Magyar Géniusz“ e számáról, közöljük tartalomjegyzékét: A fővi dal jubileuma (három képpel). Salamon Ferencz (arczképpel). Tennyson lord (arczképpel). A német császár Bécsben (kép). A távlovaglás (két képpel). Gonda Dezső: Agnes (regény). Cerri Gyula: Műszaki csapatainк ujjászervezése. Bede Jób: Szegényes temetések. Vértesi Dezső: Az élet naplókban. Dr. Feleki Sándor: Orvosi salon. Róna Béla: Erdőben. Képek: Mária Terézia főherczegnő. A német távlovaglók Kisberen. A vén bűnös. Kolera-képek. Arczképek: Vörösmarty; Salamon Ferencz; Tennyson; K. Kopácsy Juliska; Reizenstein főhadnagy. A „Magyar Géniusz“ a legszebb, legfényesebb, de e mellett a legolcsóbb hetilap, melynek előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Aradi-utcza 8. sz.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*

Nyilt-tér.

Báli selyemszöveteket méterenkint 55 krtól 9 frt 85 krig (mintegy 300 különböző árnyalat és szinben szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is postaber- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállito) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo	7 frt.	—	krtól	7 frt.	40	kr-ig
Rozs	„	6 „	40	„	6 „	80	„
Árpa	„	5 „	20	„	6 „	80	„
Kukoricza	„	6 „	—	„	6 „	20	„
Zab	„	5 „	—	„	5 „	40	„

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt I.	„	13	60	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus „	—	52
Buzakorpa	„	5	—	„ zsir „	—	68
Rozs „	„	5	—	Borjuhus „	—	60
Köleskása	„	14	—	Birkahus „	—	36
Dara	„	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma	„	1	90	„ „ dorong	7	90

Magyar királyi államvasutak.

MENETREND.

Érvényes 1892-ik évi október 1-töl.

Budapestre.

Szombathely	regg.	6.54	d. u.	12.44	esta	10.39
Vép	„	7.07	„	12.56	„	10.25
Sárvár	„	7.32	„	1.22	„	11.18
Ostfi-Asszonyfa	„	7.34	„	1.37	„	11.34
Kis-Czell	„	8.18	„	2.30	„	12.01
Győr	„	10.34	„	5.02	„	2.00
Budapestre érkezik	„	1.22	este	7.50	„	6.40

Budapestről.

Budapest	regg.	8.30	d. u.	2.05	este	10.20
Győr	d. e.	11.35	„	5.10	„	2.35
Kis-Czell	d. u.	1.54	„	7.03	„	4.33
Ostfi-Asszonyfa	„	2.14	„	7.27	„	4.52
Sárvár	„	2.26	„	7.40	„	5.06
Vép	„	2,52	„	8.06	„	5.32
Szombathelyre érkezik	„	3.04	este	8.19	regg.	5.44

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	6.04	d. u.	3.12	este	8.33
Kis-Ünyom	„	6.18	„	3.25	„	8.47
Egyházas-Rádocz	„	6.83	„	3.39	„	9.01
Körmend	„	6.48	„	3.52	„	9.16
Csákány	„	7,03	„	4.05	„	9.35
Rába-Szent-Mihály	„	7.33	„	4.15	„	9.45
Szent-Gothárd	„	7.54	„	4.33	„	10,09
Gyanafalva	„	7.54	„	5.50	„	10.31
Grázcba érkezik	d. e.	10.36	este	7.32	„	—,—

Vasuti menetrend.

Szám.	Állomások.		Sz. vegyes vonat II. III. oszt. kocsikkal		
	Középeurópai idő.		reggel	d. u.	este.
—	**Köszeg**	ind.	5.05	11.55	5.50
6	Lukácsháza	(m. h.)	5.19	12.08	6.04
12	Német-Gencs	(m. h.)	5.36	12.21	6.21
18	**Szombathely**	érk.	5.51	12.39	6.36
—	**Szombathely**	ind.	6.45	3.15	7.05
7	Német-Gencs	(m. h.)	7.01	3.31	7.2
13	Lukácsháza	(m. h.)	7.18	3.48	7.38
18	**Köszeg**	érk.	7.31	4.01	7.51

Csak kedden és pénteken közlekedik egy negyedik vonat Kőszegről 8 ó. 10 perczkor és Szombathelyről 11 ó.. — perczkor.

Déli vasuti menetrend.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	reg 4.01	reg. 5.57	d. e. 9 01	d. u. 4.14
Acsád	„ 4.22	„ 6.19	„ 9.18	„ 4.—
Bécsbe érk.	„ 7.27	„ 9 40	d. e. 1.54	„ 9.15

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg. 7.20	délb. 1.20	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 6.25	„ 9.44	éj. 12 20
Szombath. é.	„ 10.55	„ 6.44	„ 10.02	„ 12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely	d. e. 11.05	este 7.05	éjjel 12.51
Dömötöri	„ 11.22	„ 7.27	„ 1.10
Molnári	„ 11.32	„ 7.41	„ 1.21
Vasvár	d. e. 11.40	„ 7.51	„ 1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 12.25	„ 8.47	„ 2.19
N.-Kanizsára érk.	„ 1.34	„ 10.15	„ 3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	d. u. 2.10	reggel 6.05	éjjel 12.45
Sz. Iván (Z.-Egerszeg)	„ 3.20	„ 7.22	„ 2.15
Győrvár	„ 4.02	„ 8.08	„ 3.05
Molnári	„ 4.10	„ 8.17	„ 3.04
Dömötöri	„ 4.20	„ 8.28	„ 3.27
Szombathelyre ér.	„ 4.30	„ 8.45	„ 3.47

Hirdetések.

Kőszén és Coaks-eladás.

100 kg. pibersteini barnadarabszén 1.40 frt.
100 kg. wiesei fény-darabszén 1.50 „
100 kg. prima gáz-coaks 2.40 „

A legjobb minőségben, bérmentve házhoz szállitja

Kirchknopf Mihály,
vaskereskedő Kőszegen, főtér.

Felvilágositásul!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztességtudásból kivetközt t.
Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejet vesztvén

az Eszterházy cognac bámulatos sikerein, (és mindenesetre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — a minek oka pedig csakis ő maga lehet,) oda jutott, hogy valótlan és nevetséges vádakat szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárositani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket! Raszolgal.

Részünkről csak azt emlitjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

lett **minden** kiállitáson, melyen részt vett, **első dijakkal** kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól, gyógyszerészektől, kereskedőktől és a nagy közönség köréből **ezrekre rugó elismerő leveleket** és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvencze a nagy közönségnek.

Mi **csakis a nagy közönség** véleményét tartjuk mérvadónak, ez pedig hatalmasan nyilvánult, mindenfelé hangoztatván:

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacgyárunk jóságáért, **ez szerezte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét**, melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére — megtartani, sőt törünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár
BUDAPEST—ANGYALFÖLD.

Magyar **királyi**

ORSZ. KÖZPONTI MINTAPINCE

kizárólagos elárusitó képviselet ajánlja kitüno

minőségü palackborait és cognacot.

Borok hordókban is szállittatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: Budapest, mérleg-utca 4.

Fiokraktár: Erzsébet-körüt 56.

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — eselött Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női **divatczikkek, Confectio, fehérnemüek, vásznak, selyem- és kézmüárukban** a legfinomabb kiviteli; — **Kelengyék, uri- és női toilettek, felöltök** stb. a legutolsó divat szerinti elkészitését, legjutányosabb árak mellett eszközlöm.

Nagybani áruosztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar **vitorlavászon, vizmentes ponyva és zsákgyárnak** nálam levő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdászok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyüjteménynyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Mindennemű **műtrágya.**

A magas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA“ műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, e ismert kitünő minőségü műtrágyáit: **csontliszt-, soodium-, ammoniak- és ásvanyi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomasealakot, chilisaletromot**, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemü egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyárunk központi irodája **Budapest V. Erzsébett. 9. sz. II. e.** hová levelek és megrendelések intezendők. Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.